

persbericht

Twello, 16 mei 2024

Het college van burgemeester en wethouders presenteert de Jaarstukken 2023, de Voorjaarsrapportage 2024 en de Prioriteitennota 2025-2028 aan de gemeenteraad van Voorst:

HET JAAR 2023 IS MET EEN POSITIEF RESULTAAT AFGESLOTEN, MAAR NOG STEEDS GROTE ONZEKERHEID OVER TOEKOMSTIGE FINANCIËN

De jaarrekening over het boekjaar 2023 vertoont een positief saldo. Er is echter nog steeds grote onzekerheid over de toekomstige financiën. Gemeenten staan voor grote maatschappelijke opgaven op het gebied van huisvesting, zorg, energie, klimaat en mobiliteit. Gemeenten en Rijk hebben voor de aanpak van deze opgaven een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarom is het belangrijk dat er duidelijkheid en voorspelbaarheid is rond de structurele middelen vanuit het Rijk die nodig zijn om deze opgaven aan te pakken. Dit alles heeft gevolgen voor de activiteiten die we uitvoeren.

De Jaarstukken 2023

In de Jaarstukken 2023 legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over de uitvoering van de plannen van het afgelopen begrotingsjaar en de financiën. De Jaarrekening 2023 sluit met een totaal voordelig resultaat van € 3.274.400. Na verwerking van de effecten van het Voortgangsbericht 2023 en de Bestuursrapportage 2023 werd eerst rekening gehouden met een nadelig resultaat van € 46.700. Het uiteindelijke resultaat valt dus € 3.321.100 voordeliger uit. Het resultaat is vooral tot stand gekomen door incidentele meevallers zoals een hogere opbrengst leges omgevingsvergunningen (€ 570.700), overgebleven middelen vanuit de specifieke uitkering Opvang Oekraïners 2022 en 2023 (€ 887.300), een hogere algemene uitkering gemeentefonds (€ 162.800), hogere baten exploitatie- en vereveningsbijdragen (€ 257.200) en lagere lasten voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)-voorzieningen zoals woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen (€ 253.800). Daarnaast zijn de totale energiekosten lager uitgevallen (€ 324.800). Naast deze grotere meevallers zijn er ook binnen de diverse andere beleidsvelden meevallers ontstaan. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om een gedeelte van het resultaat toe te voegen aan een specifieke reserve en het merendeel aan de algemene reserve.

De Voorjaarsrapportage 2024

In de voorjaarsrapportage rapporteert het college over de actuele ontwikkelingen in het lopende begrotingsjaar. De ontwikkelingen over de eerste helft van 2024 geven aanleiding tot bijsturingen van per saldo € 553.200 nadelig voor het jaar 2024. Door de huidige, onzekere financiële situatie en het verwachte positieve resultaat van de Jaarrekening 2023 stellen wij in deze voorjaarsrapportage voor om de algemene reserve in te zetten om de bijsturingen met een eenmalig karakter op te vangen. Deze voorstellen hebben daardoor geen financieel effect op de lopende exploitatiebegroting. Als voorstellen met een eenmalig karakter noemen wij in het bijzonder:

- budget voor de voorbereiding van de verschillende woningbouwlocaties in de verschillende kernen. Het gaat hierbij om de voorbereidingskosten van de verschillende woningbouwprojecten, zoals de haalbaarheidsstudies, het onderzoek naar laadvermogen en de stedenbouwkundige verkenningen;

persbericht

- uitvoering van de pilot vrijwillig omgekeerd inzamelen volgens de motie Grondstoffenplan: scenario 1.1. Het gaat hierbij om vrijwillig omgekeerd inzamelen, waarbij de bewoners de keuze houden om het afval naar de ondergrondse container te brengen of de mini-containers te houden. Deze lasten kunnen wij trouwens opvangen binnen de voorziening afval;
- budget voor de voorbereidingskosten van het sportgebouw Twello. De vervolgstap is de opdrachtverlening aan de architect en het voorbereiden en starten van de planologische procedure;
- budget voor 80 jaar herdenken en vieren. In 2025 vieren wij dat de Tweede Wereldoorlog 80 jaar geleden ten einde kwam. Wij geven weer graag samen met de inwoners, de verenigingen en de organisaties invulling aan een programma voor 80 jaar vrijheid.

Als belangrijkste voorstellen met een blijvend karakter noemen wij de financiële gevolgen van de nieuw afgesloten collectieve arbeidsovereenkomst (cao) gemeentepersoneel 2024 en de uitbreiding van de werkplekken in het gemeentehuis.

In het voortgangsbericht zijn ook specifieke uitkeringen van het rijk opgenomen voor de uitvoering van werkzaamheden op het terrein van onder meer onderwijs, sport, gezondheid en inburgering.

De Prioriteitennota 2025-2028

In een prioriteitennota draagt het college nieuw beleid aan, ofwel een heroverweging, of intensivering van bestaand beleid voor het komende jaar.

Gemeenten staan voor grote maatschappelijke opgaven op het gebied van huisvesting, zorg, energie, klimaat en mobiliteit. Gemeenten en Rijk hebben voor de aanpak van deze opgaven een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het Rijk vraagt daarbij steeds meer van de gemeenten en daarom is het belangrijk dat er duidelijkheid en voorspelbaarheid is rond de structurele middelen vanuit het Rijk die nodig zijn om deze opgaven aan te pakken. De financiële relatie tussen het Rijk en de gemeenten laat al lange tijd te wensen over terwijl zij allebei gebaat zijn bij stabiele en voorspelbare financiële verhoudingen, waarbinnen voor extra taken ook extra middelen beschikbaar worden gesteld.

De korting op het gemeentefonds vanaf het jaar 2026, ook wel het "ravijnjaar" genoemd, is becijferd op € 3 mld. Het demissionaire kabinet komt in de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk de gemeenten enigszins tegemoet, maar dit is volstrekt onvoldoende. Na de publicatie van de Meicirculaire 2024 van het gemeentefonds weten wij wat het effect is van de Voorjaarsnota 2024 voor onze gemeente.

Vanaf 2026 blijft er nog steeds een groot gat over. Gaat het Rijk niet over tot verdere compensatie van de totale korting op het gemeentefonds dan heeft dit grote gevolgen voor de gemeentelijke taken die wij moeten uitvoeren en voor de uitdagingen waar wij de komende jaren voor staan.

In de Prioriteitennota 2025-2028 staan beleidsvoorstellen waarbij een onderscheid is gemaakt in investeringen waartoe wij wettelijk verplicht zijn of waar de gemeenteraad al eerder een besluit over genomen heeft (de A-lijst) en investeringen waar dat niet het geval is (de B-lijst). Wij stellen voor om alleen de prioriteiten die in de A-lijst staan te verwerken in de Meerjarenprogrammabegroting 2025-2028. De voorstellen in de B-lijst kunnen opnieuw beoordeeld en afgewogen worden bij de Prioriteitennota 2026-2029.

Op de A-lijst staan investeringen voor onderwijshuisvesting, de bouw van brandweerkazernes in de dorpen Voorst en Terwolde en een nieuw sportgebouw in Twello. Deze investeringen brengen aanzienlijke lasten met zich mee en hebben een grote invloed op de gemeentelijke meerjarenbegroting. De tekorten die onze begroting vanaf 2026 al laat

persbericht

zien, door de korting op het gemeentefonds, nemen verder toe na verwerking van deze prioriteiten en de voorstellen met een blijvend karakter in de Voorjaarsrapportage 2024. Naast de genoemde investeringen worden de komende tijd nog onderzoeken opgeleverd over verschillende onderwerpen. Deze onderzoeken leiden zeer waarschijnlijk tot extra investeringen waarvan de hoogte op dit moment nog niet bekend is. Het gaat hierbij om de volgende onderzoeken:

- Flexwonen
- Verkeersplan Twello
- Bedrijventerreinen
- Haalbaarheidsonderzoek energiepositief zwembad

Daarnaast moeten wij naast de vier schoolgebouwen uit de A-lijst van deze prioriteitennota de komende jaren nog zeven schoolgebouwen aanpakken op basis van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027 (IHP). Dit leidt tot hoge investeringen.

Het is verstandig om na te denken over maatregelen. Maar wij voorkomen natuurlijk ook graag dat wij te vroeg onnodige en onomkeerbare ombuigingen in gang zetten. Na de publicatie van de Meicirculaire 2024 weten wij wat de financiële gevolgen zijn van de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk. Ook ontvangen wij dan het tweede deel van het begrotingsadvies aan gemeenten van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hoe om te gaan met de huidige financiële situatie voor de Meerjarenprogrammabegroting 2025-2028.

De Jaarstukken 2023, de Voorjaarsrapportage 2024 en de Prioriteitennota 2025-2028 staan geagendeerd voor de ronde tafelgesprekken op maandag 3 juni vanaf 18.00 uur. De raadsbehandeling zal plaatsvinden in de vergadering van de gemeenteraad op maandag 17 juni vanaf 10.00 uur. In die vergadering stelt de raad de Voorjaarsrapportage 2024 en de Jaarstukken 2023 vast. De vaststelling van de prioriteitennota is voorzien in de raadsvergadering van maandag 24 juni vanaf 19.30 uur.

Noot aan de redactie (niet voor publicatie)

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Linda Simons, communicatieadviseur Gemeente Voorst, 0571- 27 92 43, l.simons@voorst.nl